

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/14/2019
Identifikačné číslo spisu: 3018200311
Dátum vydania rozhodnutia: 26.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3018200311.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: J. K., nar. XX. T. XXXX, bytom D. (právna nástupkyňa po pôvodnej žalobkyni Mgr. J. K., narodenej XX. Z. XXXX, naposledy bytom Y., zomrelej X. I. XXXX), proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. augusta 2018, o kasačnej sťažnosti pôvodnej žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08. januára 2019 č. k. 25Sa/17/2018-41, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08. januára 2019 č. k. 25Sa/17/2018-41 z a m i e t a.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 25Sa/17/2018-41 zo dňa 08. januára 2019 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa pôvodná žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. augusta 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým zamietol odvolanie pôvodnej žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. júna 2018, ktorým podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) bola zamietnutá žiadosť pôvodnej žalobkyne o zvýšenie invalidného dôchodku, nakoľko podľa posudkového záveru

posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra zo dňa 20. marca 2018 bola pôvodná žalobkyňa naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, čo bola rovnaká miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako pri predchádzajúcom posúdení jej zdravotného stavu.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu zistil, že pôvodná žalobkyňa žiadosťou doručenou Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza dňa 05. mája 2017 žiadala o opätovné posúdenie jej zdravotného stavu vzhľadom na jeho zhoršenie a o zvýšenie sumy jej invalidného dôchodku. Podľa písomného záznamu posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza pôvodná žalobkyňa počas posúdenia zdravotného stavu dňa 07. augusta 2017 uviedla, že netrvá na posúdení zdravotného stavu a po absolvovaní odborných vyšetrení opätovne požiada o prehodnotenie zdravotného stavu. Rozhodnutím žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. augusta 2017 bolo podľa § 194 ods. 1 písm. a) zák. č. 461/2003 Z. z. zastavené konanie o prehodnotenie zdravotného stavu a zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Proti predmetnému rozhodnutiu podala pôvodná žalobkyňa odvolanie, v ktorom vyjadrila nesúhlas so zastavením konania.

3. Z dôvodu podaného odvolania bol zdravotný stav pôvodnej žalobkyne dňa 11. januára 2018 posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, ktorý v odbornom posudku o invalidite uviedol, že i napriek novodoloženým odborným lekárske nálezom je pôvodná žalobkyňa naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a miera poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 45%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár stanovil endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, alimentárna obezita, ťažká nadváha so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyviteľná liečbou a diétou (BMI nad 40) podľa kapitoly IV, položka 4, písmeno a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pôvodnej žalobkyne na 35 %, ktorú navýšil o 10 % pre ostatné zdravotné problémy, na výsledných 45 %.

4. Dňa 20. marca 2018 bol zdravotný stav pôvodnej žalobkyne posúdený posudkovým lekárom žalovanej, ktorý v lekárskom posudku konštatoval, že pôvodná žalobkyňa je naďalej invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pôvodnej žalobkyne stanovil na 45%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil extrémnu obezitu s BMI nad 40 podľa kapitoly IV, položka 4, písmeno a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z., za ktoré stanovil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pôvodnej žalobkyne na 35 %, ktorú navýšil o 10 % pre ostatné zdravotné problémy, na výsledných 45 %. Posudkový lekár skonštatoval neprítomnosť kardiovaskulárnych a pľúcnych komplikácií, pričom rovnako nepopísal žiadne závažné duševné ochorenie. Pre posúdenie zdravotného stavu pôvodnej žalobkyne boli zohľadnené lekárske správy z neurologického vyšetrenia zo dňa 18.12.2017, z gastroenterologického vyšetrenia zo dňa 15.01.2018, z interného vyšetrenia zo dňa 05.02.2018, z diabetologického vyšetrenia zo dňa 23.02.2018 a z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 09.03.2018.

5. Následne rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018 žalovaná odvolaniu pôvodnej žalobkyne podanému proti rozhodnutiu žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. augusta 2017 vyhovela, napadnuté rozhodnutie zrušila a vec vrátila prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. júna 2018 na základe posudkového záveru posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra zo dňa 20. marca 2018 zamietla žiadosť pôvodnej žalobkyne o zvýšenie invalidného dôchodku s tým, že je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 45 %, čo je rovnaká miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako pri predchádzajúcom posúdení zdravotného stavu pôvodnej žalobkyne. Proti tomuto rozhodnutiu podala pôvodná žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom vyjadrila nesúhlas s posúdením jej zdravotného stavu z dôvodu chýbajúcich diagnóz, na ktoré sa dlhodobo lieči. Posudkový lekár žalovanej

v posudku zo dňa 08. augusta 2018 za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil extrémnu obezitu s BMI nad 40 podľa kapitoly IV, položka 4, písmeno a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z. a za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pôvodnej žalobkyne na 35 % (z percentuálneho rozpätia od 25 % do 35 %), ktorú navýšil o 10 % pre ostatné zdravotné problémy, na výsledných 45 %. Posudkový lekár skonštatoval neprítomnosť kardiovaskulárnych a pľúcnych komplikácií, pričom rovnako nepopísal žiadne závažné duševné ochorenie. Následne bolo predmetné prvostupňové rozhodnutie potvrdené napadnutým rozhodnutím.

6. Podstata žalobných námietok pôvodnej žalobkyne spočívala v námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď pri rozhodovaní o zvýšení invalidného dôchodku neboli zohľadnené všetky jej ochorenia a zároveň namietala nedostatočnú odbornosť posudkových lekárov, ktorí z tohto dôvodu nemohli objektívne posúdiť skutkový stav veci.

7. Krajský súd zdôraznil, že súdy v rámci svojho rozhodovania nevyslovujú odborný záver o tom, či fyzická osoba je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, neposudzujú zdravotný stav fyzických osôb ani ich odkázanosť, pretože oprávnenie vykonávať lekársku posudkovú činnosť bolo zákonom zverené posudkovým lekárom príslušného správneho orgánu. Medicínsky záver vyslovuje posudkový lekár v lekárskom posudku a podmienky nároku na invalidný dôchodok ustanovuje § 70 zák. č. 461/2003 Z. z.

8. Z obsahu lekárskeho správ posudkových lekárov súd zistil, že pôvodná žalobkyňa v čase posudzovania nepracovala, nebola evidovaná ako nezamestnaná. Od 13. októbra 2016 mala pôvodná žalobkyňa mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú na 45% (35% + 10%). Jej zdravotný stav bol v danej veci posúdený po podaní žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku dňa 11. januára 2018 posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza a dňa 20. marca 2018 posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko Nitra. Následne bol jej zdravotný stav po podaní opravného prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu posúdený posudkovým lekárom žalovanej dňa 08. augusta 2018, ktorý opätovne posúdil, či má pôvodná žalobkyňa zhoršený zdravotný stav a aký má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

9. Posudkoví lekári na základe odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že pôvodná žalobkyňa je naďalej invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a miera jej poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 45%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári zhodne stanovili endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, alimentárnu obezitu, ťažkú nadváhu so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyvniteľnú liečbou a diétou (BMI nad 40) podľa kapitoly IV, položka 4, písmeno a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári určili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne na 35 %, ktorú navýšili o 10 % pre ostatné zdravotné problémy, na výsledných 45 %. Posudkoví lekári zhodne skonštatovali neprítomnosť kardiovaskulárnych a pľúcnych komplikácií, pričom nepopísali žiadne závažné duševné ochorenie.

10. Z uvedeného vyplýva, že pôvodná žalobkyňa po medicínskej stránke trpela extrémnou obezitou s BMI nad 40, bez prítomnosti kardiovaskulárnych a pľúcnych komplikácií a závažného duševného ochorenia. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola posudkovými lekármi pôvodnej žalobkyne určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na hornej hranici zákonom stanoveného rozpätia (25% - 35%) - na 35 %. Pokiaľ išlo o námietku pôvodnej žalobkyne, že v danom prípade posudkoví lekári nezohľadnili všetky jej ochorenia, ktorými trpela, krajský súd uviedol, že posudkoví lekári pôvodnej žalobkyne v súlade s § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. navýšili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 % pre všetky jej ostatné zdravotné problémy, t.j. v najvyššej možnej výške, na výsledných 45 %. Námietka nezohľadnenia všetkých ochorení tak nebola dôvodná.

11. K námietke pôvodnej žalobkyne, že posudkoví lekári nemali dostatočnú odbornosť na to, aby boli

schopní posúdiť jej zdravotný stav a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, krajský súd rovnako nepovažoval za dôvodnú. V zmysle § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. lekársku posudkovú činnosť pri výkone dôchodkového poistenia vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia. Lekárske správy na účely invalidity preto nie je oprávnený posudzovať iný odborný lekár, ale odborné lekárske správy na účely invalidity môže posúdiť iba posudkový lekár. Výkon lekárskej posudkovej činnosti je podľa zák. č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkov v stavovských organizáciách v zdravotníctve podmienený získaním odbornej spôsobilosti posudkového lekára, ktorý musí mať špecializáciu v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo, alebo musí byť zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkového lekára. Preto činnosť posudkových lekárov spočíva v náležitom objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu, a to na základe vlastného vyšetrenia z doloženej zdravotnej dokumentácie, ako aj z lekárskejších správ a záverov odborných lekárov, ktoré účastník predloží posudkovému lekárovi.

12. Krajský súd uviedol, že v posudzovanej veci prísluší posudkoví lekári dostatočne posúdili zdravotný stav pôvodnej žalobkyne, podané posudky sú komplexné, po medicínskej stránke riadne a logicky zdôvodnené, vzájomne si neodporujú a nie sú zistené diskrepancie medzi závermi posudkových lekárov a diagnózami odborných lekárov. Posudkoví lekári zohľadnili všetky pôvodnou žalobkyňou udávané zdravotné ťažkosti a odborné lekárske správy. Posudkoví lekári sa zaoberali v posudkoch pracovnou, sociálnou, objektívnou anamnézou pôvodnej žalobkyne a jej subjektívnymi ťažkosťami. Posudkové závery sú bez nejasností a vnútorných rozporov, preto nebol daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Pôvodná žalobkyňa nepredložila žiadne ďalšie aktuálne lekárske správy obsahujúce nové skutočnosti o jej zdravotnom stave, majúce vplyv pre rozhodnutie v danej veci, z ktorých by sa dal jednoznačne vyvodiť iný posudkový záver, a teda že zdravotný stav pôvodnej žalobkyne odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, alebo zmenu dátumu vzniku invalidity.

13. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 168 SSP, tak že procesne úspešnej žalovanej, ktorým je orgán štátnej správy, náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne dôvodne vynaložené trovy nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť

14. Proti tomuto rozsudku podala pôvodná žalobkyňa v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) a h) SSP kasačnú sťažnosť pridržajúc sa žalobného návrhu zo dňa 26. novembra 2018. Uviedla, že na verejnom zasadnutí dňa 08. januára 2019 poukazovala na skutočnosť, že jej zdravotný stav mali a majú posudzovať viacerí špecializovaní lekári, pričom krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že táto námietka nie je dôvodná vzhľadom na § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. V tomto kontexte poukázala na § 153 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. je uvedené, že si posudkový lekár môže pribrať špecializovaného lekára avšak toto posudkový lekár neurobil a z pohľadu pôvodnej žalobkyne urobiť mal, pretože jej chorobopis je tak rozsiahly, že špecialista je potrebný.

15. Pôvodná žalobkyňa namietala absolútnu svojvôľu z pohľadu štátu, že jednak štát poskytuje a rozhoduje o priznaní, resp. nepriznaní nároku, pričom toto priznanie odôvodňuje na základe lekárskeho posudku a zároveň si vyhradzuje právo týchto posudkových lekárov zamestnať, resp. odmeňovať.

16. Pôvodná žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 12Sd/113/2016 v obdobnej veci v nadväznosti na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/17/2017.

17. Pôvodná žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08. januára 2019 č. k. 25Sa/17/2018-41 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

18. Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla, že dôvody uvedené v kasačnej sťažnosti nepovažuje za opodstatnené. Krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí žalovanej.

19. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie pôvodnej žalobkyne stanovil posudkový lekár sociálneho poistenia endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, ktoré sú zaradené v kapitole VI, položke 4 - alimentárna obezita, písm. a) - ťažká nadváha - so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyviteľná liečbou a diétou (BMI nad 40), podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z. Pôvodnej žalobkyne bola priznaná miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti 35 % z percentuálneho rozpätia 25 % - 35 %, zvýšená o 10 % pre iné zdravotné postihnutia, na výsledných 45 %.

20. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

21. Pochybnosti pôvodnej žalobkyne o tom, že jej zdravotný vstav nebol v konaní správne posúdený považovala žalovaná za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybňovanie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

22. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia pôvodnej žalobkyne boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplne, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na prizvanie špecializovaného lekára pre posúdenie zdravotného stavu pôvodnej žalobkyne.

23. Žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť pôvodnej žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) SSP) napadnutý rozsudok krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť pôvodnej žalobkyne bola podaná nedôvodne.

25. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

26. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

27. Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

28. Podľa § 71 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov

lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

29. Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

30. Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskych správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

31. Podľa § 71 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

32. Podľa § 71 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z. z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

33. Podľa § 71 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z. z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

34. Podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

35. Podľa § 71 ods. 9 zák. č. 461/2003 Z. z., ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

36. Podľa § 73 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%, sa určí ako súčin percentuálneho poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

37. Podľa § 112 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

38. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 zák. č. 461/2003 Z. z. vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b) zák. č. 461/2003 Z. z. aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

39. Podľa § 135 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrovateľom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

40. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie pôvodnej žalobkyne a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť pôvodnej žalobkyne o zvýšenie invalidného dôchodku, nakoľko podľa posudkového záveru posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra zo dňa 20. marca 2018 bola jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, čo bola rovnaká miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako pri predchádzajúcom posúdení jej zdravotného stavu.

41. Po podaní kasačnej sťažnosti pôvodná žalobkyňa zomrela, preto v zmysle § 63 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 25 SSP a § 118 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. kasačný súd v konaní pokračoval s jej právnou nástupkyňou.

42. Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. <. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

43. Ustanovenie § 153 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. umožňuje posudkovému lekárovi sociálneho poistenia žalovanej posúdiť dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, avšak zákonodarca ponechal potrebu pribratia lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore na posudkovému lekárovi žalovanej, ktorý ak má za to, že na riadne posúdenie zdravotného stavu posudzovaného nie je takýto špecialista potrebný, v tom prípade posúdi zdravotný stav bez jeho prítomnosti. Pôvodná žalobkyňa v danej súvislosti poukazovala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/17/2017 zo dňa 31.07.2018, v danom konaní bol predmetom prieskumu dátum vzniku nároku na zvýšenú sumu úrazovej renty a spôsob jej určenia, a nie zvýšenie invalidného dôchodku. V prípade, ak mal posudkový lekár žalovanej za to, že má dostatočné podklady na rozhodnutie aj bez pribratého špecialistu, nebolo jeho povinnosťou posudzovať zdravotný stav pôvodnej žalobkyne za prítomnosti špecialistu, pričom ani skutočnosť, že pôvodná žalobkyňa trpela viacerými diagnózami ešte nezakladá povinnosť posudzovať jej zdravotný stav za prítomnosti špecialistu, keď pôvodná žalobkyňa predložila lekárske správy od špecializovaných lekárov, ktoré posudkový lekár riadne vyhodnotil.

44. Pôvodná žalobkyňa bola poberateľom invalidného dôchodku pre 45 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom požiadala o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu.

45. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zák. č. 461/2003 Z. z.).

46. Posudkoví lekári za rozhodujúce zdravotné postihnutie pôvodnej žalobkyne určili alimentárnu

obezitu, ťažkú nadváhu - so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyviteľnú liečbou a diétou (BMI nad 40) v zmysle kapitoly IV, položky 4, písm. a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z., za čo určili 35% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, t.j. mieru poklesu na hornej hranici zákonom dovoleného rozpätia a za ostatné zdravotné postihnutia zvýšili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o ďalších 10 %, teda maximálnu možnú mieru zvýšenia za ostatné zdravotné postihnutia. Iba v prípade, ak by pôvodná žalobkyňa trpela ťažkou nadváhou s komplikáciami, a to ventilačnou poruchou a postihnutím kardiovaskulárneho systému, mohla by jej byť určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí 60%-70%, avšak takéto kolikácie u pôvodnej žalobkyne preukázané neboli.

47. Posudkový lekár žalovanej v posudku z 08. augusta 2018 uviedol, že u pôvodnej žalobkyne je rozhodujúcim zdravotným postihnutím extrémna obezita BMI nad 40, a nakoľko nie sú prítomné komplikácie kardiovaskulárne ani pľúcne, prislúcha tomuto postihnutiu miera poklesu 35 %, čo je horná hranica rozpätia. Na ostatné zdravotné poruchy je základná miera navýšená o 10 % na výslednú mieru 45 %, a ktorá zodpovedá súčasnému zdravotnému stavu. Psychiater nepopisuje závažné duševné ochorenie. Vo vzťahu k pracovnej rekomandácii pôvodnej žalobkyne posudkový lekár navrhol jej pracovné zaradenie na pôvodnom pracovisku, ako aj na trhu práce s obmedzením práce s fyzickou námahou a dlhou chôdzou, pričom pôvodná žalobkyňa mohla vykonávať prácu s využitím kvalifikácie.

48. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že posudky posudkových lekárov korešpondujú s lekáorskými správami predloženými pôvodnou žalobkyňou, sú dostatočne odôvodnené, zrozumiteľné, logické a bez vnútorných rozporov vo vzťahu k pracovnej rekomandácii pôvodnej žalobkyne.

49. Tak ako krajský súd aj kasačný súd považoval posúdenie zdravotného stavu pôvodnej žalobkyne za objektívne, vykonané v súlade s lekáorskými správami i so závermi vyšetrení. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ako aj po podaní odvolania postupovali v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia pôvodnej žalobkyne a predložené odborné lekárske nálezy, ktoré riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím pôvodnej žalobkyne bola alimentárna obezita, ťažká nadváha - so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyviteľná liečbou a diétou (BMI nad 40) v zmysle kapitoly IV, položky 4, písm. a) prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z., ktorá spolu s ostatnými zdravotnými postihnutiami podmienovala 45 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

50. Kasačný súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ pôvodná žalobkyňa chcela relevantným spôsobom spochybníť správnosť záverov posudkových lekárov, mala možnosť sama zabezpečiť znalecký posudok, s ktorým by sa ako s dôkazom museli všeobecné súdy vysporiadať. V tejto súvislosti kasačný súd pripomína aj zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré poskytuje zákon, a následne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv.

51. Vzhľadom na uvedené aj kasačný súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o miere poklesu schopnosti pôvodnej žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov.

52. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

53. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

54. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť pôvodnej žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

55. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľka nebola úspešná a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

56. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.